

SZKOLNA OCENA FUNKCJONOWANIA UCZNIA

zestawienie bibliograficzne w wyborze

Bibliografia została przygotowana z myślą o nauczycielach i specjalistach szkolnych, którzy mierzą się z zadaniem tworzenia oceny funkcjonalnej ucznia. Choć tego typu procedura funkcjonuje w placówkach oświatowych od lat, nowe przepisy wprowadzają ją do wszystkich szkół. Zestawianie obejmuje jedynie wyselekcjonowane, najnowsze publikacje – książki i artykuły. Są drukowane tradycyjnie lub/i elektronicznie. Źródła internetowe pochodzą z uznanych, oficjalnych witryn naukowych i dydaktycznych, które dają wolny dostęp do swoich materiałów. Linki prowadzą bezpośrednio do tekstów, bądź do katalogu Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Olsztynie. Pozycje bez odnośników dostępne są w naszej czytelnicy. Aktualność linków sprawdzono 14 września 2026 r.

Jesteśmy przekonani, że wybrane tu publikacje mogą być dla Państwa inspiracją i pomocą w tak ważnej i odpowiedzialnej pracy z uczniami i dla uczniów. Zapraszamy do lektury!

KSIAŻKI

1. Ocena funkcjonalna rozwoju emocjonalno-społecznego uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi / Ewa Domagała-Zyśk, Tomasz Knopik, Beata Papuda-Dolińska, Katarzyna Ita Bieńkowska. – Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2023. – 152 s.
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Repozytorium KUL](#)
2. Ocena funkcjonalna w edukacji włączającej : założenia teoretyczne i procedura stosowania kwestionariusza szkolnej oceny funkcjonalnej / Zenon Gajdzica, Edyta Widawska, Stanisława Byra, Ewa Domagała-Zyśk, Beata Jachimczak, Radosław Piotrowicz. – Katowice ; Kraków : AT Wydawnictwo, 2024. – 41 s.
„Możliwie najwcześniejsza i najtrafniejsza ocena potrzeb dziecka/osoby uczącej się pozwala na zidentyfikowanie barier w jego rozwoju oraz zaplanowanie wsparcia. Te dwa procesy należą do kluczowych w organizowaniu rozwoju wszystkich osób uczących się, choć w tradycji pedagogicznej niesłusznie odnoszone są przede wszystkim do dzieci i młodzieży obejmowanej wsparciem psychologiczno-pedagogicznym” [ze wstępu, s. 4].
[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)
3. Ocena funkcjonalna w szkole dla każdego : założenia, pomiar, zastosowanie / Zenon Gajdzica, Edyta Widawska, Stanisława Byra, Ewa Domagała-Zyśk, Beata Jachimczak, Radosław Piotrowicz, Elżbieta Neroj. – Katowice ; Kraków : AT Wydawnictwo, 2024. – 185, [2] s.
[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)
4. Standardy pracy w zakresie prowadzenia oceny funkcjonalnej dla instytucji zajmujących się poradnictwem w systemie edukacji : opracowane na podstawie badań pilotażowych / Dorota Podgórska-Jachnik, Magdalena Olempska-Wysocka, Marzenna Czarnocka. – Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2024. – 118 s.
[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)
5. Standardy przebiegu oceny funkcjonalnej oraz planowania wsparcia edukacyjno-specjalistycznego w przypadku występowania następujących trudności: uszkodzenie słuchu; dysfunkcja wzroku; specyficzne zaburzenia uczenia się; zaburzenia rozwoju mowy i języka; zaburzenia rozwoju intelektualnego; zaburzenia ze spektrum autyzmu (ASD); zaburzenia zachowania i emocji : podręcznik metodyczny / Wojciech Otrębski, Katarzyna Mariańczyk, Agnieszka Amilkiewicz-Marek,

Katarzyna Ita Bieńkowska, Ewa Domagała-Zyśk, Beata Kostrubiec-Wojtachnio, Beata Papuda-Dolińska, Ewa Pisula. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2022. – 239 s.

[Wersja elektroniczna książki dostępna w Repozytorium KUL](#)

6. Szkolna Ocena Funkcjonalna: przebieg procesu w aspekcie oceny aktywności i uczestnictwa / Ewa Domagała-Zyśk, Katarzyna Mariańczyk, Iwona Chrzanowska, Marzenna Czarnocka, Beata Jachimczak, Magdalena Olempska-Wysocka, Wojciech Otrębski, Beata Papuda-Dolińska, Karol Pawlak, Dorota Podgórska-Jachnik. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2022. – 133 s.

[Wersja elektroniczna książki dostępna w Repozytorium KUL](#)

ROZDZIAŁY I ARTYKUŁY Z KSIĄŻEK I CZASOPISM

7. Diagnoza funkcjonalna w edukacji włączającej / Barbara Skatłbania, Zbigniew Ostrach // W: Umysł otwarty : nowe przestrzenie nauki i sztuki / pod redakcją Macieja Malinowskiego i Zdzisławy Załony. – Nowy Sącz : Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, 2023. – S. 139-147

M.in.: *Diagnoza pedagogiczna versus ocena funkcjonalna ; Napięcia wokół oceny funkcjonalnej.*

[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)

8. Jak lepiej poznać ucznia dzięki ocenie funkcjonalnej / Zyta Czechowska // TIK w Edukacji. – 2026, nr 1, s. 48-50

M.in.: *Codzienna obserwacja z sensem ; Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej – narzędzie wspierające ucznia ; Obszary w opinii o funkcjonowaniu ucznia.*

[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie czasopisma](#)

9. Obserwacja funkcjonalna w modelu Szkolnej Oceny Funkcjonalnej / Ewa Domagała-Zyśk // W: Funkcjonowanie szkoły i jej podmiotów wobec wyzwań cywilizacyjnych : teoria, badania, projektowanie zmian. T. 2 / redakcja Krystyna Chałas i Marta Buk-Cegiełka. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia Sp. z o.o., 2023. – S. 73-81

[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w Repozytorium KUL](#)

10. Ocena efektywnego wsparcia udzielanego w ramach edukacji włączającej / Łukasz Franków // Głos Pedagogiczny. – 2023, luty/marzec, s. 25-28

M.in.: *Założenia diagnozy funkcjonalnej w konstruowaniu modelu oceny efektywności – diagnoza konstatająca, diagnoza ukierunkowująca, diagnoza weryfikująca ; Wewnętrzne zasady oceny efektywności.*

11. Ocena funkcjonalna / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. – 2026, kwiecień, s. 4-7

Zawiera analizę przepisów dotyczących oceny funkcjonalnej oraz wskazówki dotyczące narzędzi pomocnych nauczycielom w sporządzaniu opinii.

12. Ocena funkcjonalna jako standard współpracy międzyprzedmiotowej na rzecz kompleksowego wspierania rozwoju uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi / Tomasz Knopik // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2022, nr 5, s. 27-41

Ocena funkcjonalna - od założeń do praktyki ; Teoria autodeterminacji - implikacja dla współpracy podmiotów w ramach oceny funkcjonalnej ; ICF jako rama zbierania informacji w ocenie funkcjonalnej ; Rekomendacje dla systemu oświaty i konkluzje.

[Wersja elektroniczna artykułu dostępna w serwisie Biblioteka Nauki](#)

13. Ocena funkcjonalna uczniów z uszkodzeniem słuchu w szkole : nowe wyzwania i możliwości / Ewa Domagała-Zyśk, Katarzyna Ita Bieńkowska // Człowiek, Niepełnosprawność, Społeczeństwo. – 2024, nr 2, s. 75-89

[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie czasopisma](#)

14. Ocena funkcjonalna w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodzin / Diana Aksamit, Radosław Piotrowicz // W: Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcie rodzin / redakcja naukowa Małgorzata Walkiewicz-Krutak. – Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2023. – S. 136-149

Dotyczy wspomaganie małych dzieci, w tym dzieci przedszkolnych.

[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)

15. Ocena funkcjonalna w warsztacie diagnostycznym nauczycieli a rozpoznawanie indywidualnych potrzeb dzieci i uczniów w edukacji włączającej / Dorota Podgórska-Jachnik // W: Szkoła dla każdego : od idei do realizacji : z doświadczeń pierwszego Łódzkiego Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą / redakcja naukowa Beata Jachimczak, Dorota Podgórska-Jachnik, Anna Tomaszewska. – Łódź : Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, copyright 2023. – S. 12-41
[Wersja elektroniczna książki dostępna na stronie wydawcy](#)
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego](#)
16. Plan pomocy dziecku i rodzinie oparty na ocenie funkcjonalnej / Ewelina Polak-Janik // Głos Pedagogiczny. - 2022/2023, grudzień/styczeń, s. 60-67
M.in.: Zakwalifikowanie do odpowiednich form pomocy ; Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej ; Kształcenie specjalne ; Zapewnienie pomocy każdemu uczniowi, także uczniowi zdolnemu ; Działania nauczycieli, wychowawców oraz szkolnych specjalistów: pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego ; Udzielenie wsparcia podczas bieżącej pracy z uczniem oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych ; Nastawienie na integrację i pracę grupową ; Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych ; Działania profilaktyczne.
17. Profil rozwoju emocjonalnego i społecznego (PREiS) w szkolnej ocenie funkcjonalnej / Tomasz Knopik, Ewa Domagała-Zyśk // Edukacja . – 2021, s. 53-69
W artykule zaprezentowano możliwości zastosowania narzędzia diagnostycznego PREiS do oceny funkcjonowania ucznia w wieku 9-13 lat w sześciu obszarach: strategię zaradcze, radzenie sobie z oceną, relacje społeczne, kompetencje emocjonalne, zachowania społeczne, obraz siebie. Wersja narzędzia w języku ukraińskim umożliwia nauczycielom pozyskanie informacji o potencjalnych zasobach odpornościowych nowo przybyłych uczniów - uchodźców z Ukrainy.
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie czasopisma](#)
18. Rodzice jako uczestnicy procesu oceny funkcjonalnej / Agnieszka Amilkiewicz-Marek // W: Uczyć (się) o niepełnosprawności i wspieraniu : księga Katedry Pedagogiki Specjalnej KUL w czterdziestolecie powstania Katedry / redakcja Ewa Domagała-Zyśk, Aleksandra Borowicz. – Lublin : Wydawnictwo Naukowe Episteme, 2024. – S. 193-216
[Wersja elektroniczna książki dostępna w Repozytorium KUL](#)
19. Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej : strategię nauczania poparte badaniami / David Mitchell ; przekład Juliusz Okuniewski. – Gdańsk : Harmonia Universalis, 2026. –S. 189-197 : Strategia 12: ocena funkcjonalna zachowania
„Zmieniaj zachowania problematyczne przez zmianę antecedensów i konsekwencji” [s. 189].
 Wypożyczalnia 179062
[Link do katalogu biblioteki](#)
20. Szkolna ocena funkcjonalna / Katarzyna Leśniewska // Dyrektor Szkoły. – 2026 , nr 3, s. 25-28, 30-32
Zakres informacji ; Podmiot obserwowany ; Praca zespołowa ; Procedura SZOF ; Cykliczność procesu.
21. Zobaczyc więcej niż wyniki : ocena funkcjonalna jako klucz do zrozumienia dziecka w przestrzeni edukacji / Agnieszka Twaróg-Kanus // Forum Nauczycieli. – 2025, nr 3, s. 19-22
[Wersja elektroniczna artykułu dostępna na stronie czasopisma](#)